

Seat No. : _____

XB-103

March-2013

T.Y.B.A.

Sanskrit – Paper-VIII

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

१. नीयेनामांथी कोऽपशु भे समजावो : १०
1. Explain any **two** of the following : 10
- (१) शौर्यममर्षः शीघ्रता दाक्ष्यं चोत्साहगुणाः ।
- (२) अदृष्टकारितं दैवम् । तस्मिन्निष्टेन फलेन योगोऽयः । अनिष्टेनानयः
- (३) द्वैधीभावसंश्रयो द्वैधीभावं गच्छेत् ।
- (४) आसन्नो वास्य छिद्रेषु प्रहरेत् ।

२. कौटिल्यना अर्थशास्त्रनुं विषयवस्तु जशावो. १०
2. Write about the content of the अर्थशास्त्र of कौटिल्य. 10

अथवा/OR

अर्थशास्त्रना ग्रन्थकर्तृत्वना प्रश्न यर्यो.

Discuss about the authorship of अर्थशास्त्र.

३. नीयेनामांथी गभे ते भे विषे टूकनोध लपो : १५
3. Write short notes on any **two** of the following : 15
- (१) शमव्यायामो ।
- (२) शक्तिस्त्रिविधा ।
- (३) त्रिविधा सिद्धिः ।
- (४) तिस्रः प्रकृतयः ।

४. नीचेनाभांथी गभे ते त्रश सभजवो : ८
4. Explain any **three** of the following : 9
- (१) सर्वव्यवहारहेतुर्बुद्धिर्ज्ञानम् ।
- (२) कार्यानियतपूर्ववर्ति कारणम् ।
- (३) संज्ञासंज्ञिसम्बन्धज्ञानमुपमितिः ।
- (४) इन्द्रियार्थसन्निकर्षं जन्यं ज्ञानं प्रत्यक्षम् ।
- (५) ज्ञानाधिकरणमात्मा ।
५. (अ) नीचेनाभांथी गभे ते त्रश विषे नोध लभो : १५
5. (A) Write notes on any **three** of the following : 15
- (१) वायुः
- (२) रूपम्
- (३) पाकज प्रक्रिया
- (४) कारणं त्रिविधम्
- (५) परार्थानुमानम्
- (ब) तर्कसंग्रहना सात पदार्थोने टूंकभां सभजवो. ११
- (B) Explain in short the सप्त पदार्थाः of तर्कसङ्ग्रह. 11

अथवा/OR

हेत्वाभासनुं लक्षश जशावी, तेना प्रकारोनी उदाहरश सलित यर्था करो.

Give the definition of हेत्वाभास and discuss the types of हेत्वाभास with illustration.